

506: Sıcak Yiyecek ve İçeceğe Üflemenin Hükmü

Ömer Faruk

12 Aęu, 2020

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Es-selamu aleykum. Sıcak yiyecek ve içeceğe üflemenin hadislerde yasaklandığını duydum, doğru mudur? Eğer doğruysa bu yasak birden fazla kişinin aynı kap'tan birlikte yediği zamana mı özeldir, yoksa tek olarak yiyip içtiğine üflemek de yasağın kapsamına girer mi?

CEVAP

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

İbn Abbâs (radiyallahu anhumâ) şöyle söylemiştir: “Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) kabın içine solumaktan veya üflemekten nehyetti.” (Tirmizî, Ebu Dâvûd, İbn Mâce)

Yine İbn Abbâs'tan şöyle söylediği nakledilmiştir: “Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) yemeğe ve içeceğe üflemekten nehyetti.” (Ahmed)

Şevkânî (rahimehullah) ilk olarak zikrettiğimiz rivayeti şerh ederken şunları söylemiştir: “...Aynı şekilde kişi, sıcak bir yemeği (veya içeceği) soğutmak için yiyecek ve içecek kabına üflemez. Bilakis soğuyana kadar sabreder...” (Neylu'l-Evtâr, 8/221)

Yine bu rivayetin şerhinde Munâvî (rahimehullah) şöyle demiştir: “Sıcak bir yemeğe üflemek, aç gözlülüğe, sabırlı olmamaya ve kişiliğin/şahsiyetin azlığına delalet eden aceleciliğe delalet eder.” (Feydu'l-Kadîr, 6/346)

Malikî ulemasından es-Sâvî (rahimehullah) “Hâşiyetu's-Sâvî ale's-Şerhi's-Sağîr” adlı kitabında şöyle demiştir: “...Velev ki kişi tek başına yese de yemeğe üflemek mekruhtur. İster yemek elinde olsun, ister kap'ta olsun fark etmez. Bazıları ise bu hükmü ikinciye (kap'ta olan yemeğe) has kılmıştır. Denildi ki: '(Üflemenin mekruh oluşundaki) illet, kendisiyle birlikte yiyen kişiye (yemeğe ağızdan çıkan kokunun sinmesi ve zararlı ve tiksindirici bir şeyin bulaşması sebebiyle) eziyet etmektir.' Buna göre tek yiyen kimse için üflemek mekruh değildir.”

İbn Hacer el-Askalânî (rahimehullah) şunları kaydetmiştir: “Muhelleb (rahimehullah) şöyle demiştir: ‘İçeceğe solumaktan nehiy, yiyeceğe ve içeceğe üflemekten nehyetmek gibidir... Bunun yeri, kişi başkasıyla birlikte yediği ve içtiği zamandır. Ancak tek başına veya ailesiyle veya üflediği şeyden tiksindiğini bildiği biriyle yerse bunda bir beis yoktur.’ Derim ki (İbn Hacer): “Evla olan nehyi genelleştirmektir...” (Fethu’l-Bârî, 10/94)

Mubârekfûrî (rahimehullah) “Tuhfetu’l-Ahvezî” isimli Tirmizî şerhinde ilk aktardığımız İbn Abbâs hadisini şerh ederken İbn Hacer’in bu sözünü naklettikten sonra şöyle demiştir: “Bilakis bu genelleştirme bana göre (evla olmaktan öte) gerekli olan bir şeydir. Allah’u A’lem.”

Binaen aleyh, racih olan görüşe göre kişinin tek olarak yiyip içtiğine üflemesi de mekruhtur.

Bugün tıp, üflemenin yiyeceğe ve içeceğe zarar verdiğini, aslen faydalı olup da sıcağa üflemekle zarara dönüşen ağızdaki bakterilerin bulaştığını ve bunu yiyen-içen kişide bazı hastalıklara sebebiyet verdiğini ispatlamıştır. En başta Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)’in bir ayrıma gitmeden nehyetmiş olması ve sonra bunun kişiye zarar vermesi, mekruh hükmünün kişinin kendisine ait yemeğe ve içeceğe üflemesini de kapsadığını göstermektedir.

Aynı şekilde çocuğun ağızı yanmasın diye üflemek de mekruhtur.

Bazı âlimlere göre kişi, bir an önce yiyip içmesi gerektiği, soğumasını beklediğinde sıkıntıya gireceği için üfleme ihtiyacı hissettiğinde mekruhluk kalkar. Mirdâvî (rahimehullah) şöyle demiştir: “Âmidî (rahimehullah) şöyle söylemiştir: ‘Sıcak olduğu zaman yemeğe üflemek mekruh değildir.’ Derim ki (Mirdâvî): “Eğer burada yemeye ihtiyaç varsa bu doğru olandır.” (el-İnsâf, 8/328)

İbn Useymîn (rahimehullah) ise şöyle demiştir: “...Lakin (ihtiyaç halinde de) evla olan sıcak da olsa üflememesidir. Sıcaksa ve yanında başka bir kap varsa soğuması için bunu o kaba döker, sonra ikinci bir defa tekrar diğer kaba boşaltır.” (Şerhu Riyâdi’s-Sâlihîn, 2/457)

Ve’l-hamdu lillâhi Rabbi’l-âlemîn.